de in cōſpectu re.dō.) .i. ſicut qui ab eo ꝯſpicimini. q.d. nō
ſegnes efficiamini: ſ; ſtrenue diuinū officiū pagite: q2 dñs
ſemꝑ vos ꝯſpicit. Boetius. Magna nobis indicit̃ ꝓbi-
tatis neceſſitas cum ante oculos verſamur iudicis cūcta
cernētis (moueat̃) ad laudē (mare ⁊ plenitudo eius) per
mare intelligunt̃ penitētes in amaritudine ꝯtritōis ⁊ do-
loris ꝓ pctis q̄ fecerūt. ꝑ plenitudinē maris intelligit̃ ꝑfe
ctio pnie q̄ tunc eſt ꝑfecta: cū hō facit pniam ꝓ pctis ali-
orum: vt Dañ. ix. Cūq3 ꝯfiterer pctā mea: ⁊ pctā ppli mei
(orbis) .i. circulus (terrarū) iuſti in diuerſis terris ꝑfecti
(⁊ qui habitāt in eo) .i. in circulo notabiliter di (habitāt)
nō intrāt: quidā eñ intrāt circulū ꝑfectōis ⁊ nō habitant
ibi ſ; cito reſiliunt a clauſtro etiā qñq3 (flumina plaudent
manu) flumina ſunt doctores legis diuine qui rigāt ortū
eccleſie aquis doctrine ⁊ ſapie. Pſ. Fluminis impetus le
ti.ciui. dei Eccli. xxiiij. Ego ſapia effudi flumina Eph. iiij.
Alios dedit doctores (manu) ecce qd̄ de viuis fluminib⁹
loquit̃ (manu) .i. ope ⁊ largitate. Pſ. Oēs gentes plau-
dite manibus: q̄d aūt fluminibus largius: q̄d vtilius: q̄d
dulcius nulli negāt aquas: oibus ſūt neceſſaria: oibus io
cunda Math. x. gratis accepiſtis: gratis date: eſt aūt ma
lus plauſus Prouer. xvij. Homo plaudet ſtultis manib⁹
cum ſpopōderit ꝓ amico .i. cū ſuſcepit curā: ſ; addit (ſil')
ꝯtra ſingulares ⁊ nouas opiniones. ſicut nō deſerit flumē
antiquū alueū: ſic doctores nō debēt relinquere ſemitā an
tiquoꝝ Eccli. ix. Non derelinquas amicum antiquum no
uus enim nō erit ſilis illi (montes exultabūt a conſpectu
dñi) montes ſunt ꝑlati q̄ cū boni ſunt exultāt a cōſpectu
dñi Eſa. lv. Montes ⁊ colles cantabūt laudē (qm̄ venit
iudicare terrā) gaudeāt ergo qui terrā reliquerunt ⁊ cele
ſtes facti ſunt: q2 nihil habēt iudicandū ſi terrā nō habēt.
(veni) taūt dñs (iudicare terrā) .i. pctōres nō ſolū i ſcdo
aduētu: ſ; nunc in pñti Joh. xij. Nunc iudiciū eſt mundi.
(iudicabit orbē terrarū in iuſticia) reos q̄s mūdus orba-
tos oculis in orbe3 ducit ſicut ſanſon Jud. xvj. Clauſum
molere fecerūt. j. Reg. xv. Acia inimicoꝝ tuorū rotabitur.
ecōtra Joh. v. Qui verbū meū audit ⁊ credit ei qui miſit
me habet vitā eternā. ⁊ in iudiciū nō venit: ſ; trāſiet a mor
te in vitā. Item hoc di ꝯtra aduocatos (iudicabit or. ter
raꝝ in iuſticia) .i. ꝓ iuris aſtucia dannabunt̃ plurimi liti
gatores (⁊ pplos) .i. rōnales theologos ⁊ ſacerdotes (in
in equitate) .i. ꝑ equanimitate: q2 equanimiter tollerant
in mūdo ⁊ in eccleſijs mala nō penarū: culparū Hiere. xj
Quid eſt qd̄ dilectus me⁹ in domo mea fecit ſcelera mlta.

Pſ. 98. Pſalmus XCVIII

DOminus regnauit iraſcant̃ ppli: q̄
ſedes ſuꝑ cherubin moueat̃ terra.

Titulus (Pſ. dauid p3 titulus) ꝯtinuatio In
ꝑcedēti pſ. egit de aduentu ⁊ de natiuitate xpi: ſ; nato xpo
ppli iudeoꝝ irati ſunt cū herode ⁊ regnū ei⁹ poſtea etiā co
nati ſunt tollere vſq3 hodie: ſ; dicit pſ. iſte q̄ ipſe eſt q̄ tpe
Moyſi ⁊ ſamuelis regnauit in irlm ⁊ vbiq3. Nota q̄ tres
pſ. ita incipiūt. Dñs regnauit ⁊ in illis tribus agit̃ de lau-
de xpi. Triplex eñ exultatio eſt de xpo ⁊ regno eius. Pri
ma exultatio eſt de regni xpi cōfirmacōe: ⁊ de hac agit in ꝑ
pſ. Dñs regnauit deco. indu. eſt. Scda eſt de regno xpi di
latatōe: ⁊ de illa agit in ſcdo. ſ. dñs regna. exul. ter. Tercia
ē de regni xpi auctē ⁊ ptāte: de q̄ agit̃ in h̄ pſ. Intētio ḡ eſt
inuitare ad laudē ⁊ honorē xpi vt eū tanq3 deū adoremus
⁊ tanq3 regē exaltemus. Modus bipartitus eſt pſ. Pri-
mo oñdit xpm regnantē: ⁊ quicūq3 ei repugnet altū ſuper
oēs. vñ ei cedere monet. Scdo monet eū adorari. q2 pres
antiqui ſeruierūt ei: ibi (exaltate dñm) Primo ḡ inuitās
ad laudē xpi ꝯmēdat eū. Primo a regia ptāte cum dicit.
(dñs) xpus (regnauit) .i. regnare innotuit: ⁊ eq̄lis eſſe cū
pre in regno q̄ prius vilis erat ⁊ abiectus. Scdo cōmēdat
eū a regni firmitate cū dicit (iraſcant̃ ppli) iudeorū: ⁊ eſt
irriſio yronica q̄ ſacraſmos di. ſ. hoſtilis irriſio. q.d. iraſcā
tur q̄tūcūq3 voluerint: q2 ita ꝯfirmatū eſt regnū ei⁹ q̄ ve
lint nolint regnabit ineternū. Tercio ꝯmendat eū ab alti
tudine regni cū addit (qui ſedet ſuꝑ cherubin) q2 etiā ſuꝑ

A
Exultatio triplex de xpo: ⁊ q̄lr ſit ei exultādū ⁊ cō fitendū de regno ei⁹.

illos ſupmos angelos incōꝑabiliter altus eſt: et iō exquo
ita firmiter regnat: ⁊ exquo ita altus eſt (moueat̃ terra)
.i. terreni quantū voluerint: q2 nihilominus regnabit ⁊ eſt
idē cū h̄ qd̄ ꝑdixit (iraſcant̃ ppli) ⁊ eodē mō legendū eſt:
vel aliter (moueat̃ terra) .i. terreni gentiles ad pniam ⁊ fi
dem: ꝯuertēdo ſe ad dñm qui tantus eſt. Quarto ꝯmen-
dat illū ab honore cū dicit.

Dominus in ſyon magnus: ⁊ excelſus ſu 2
per omnes populos.

Dñs in ſyon ma.) in ſyon erat tēplū dñi ibi offerebant̃
ſacrificia ⁊ oblatōes ⁊ ita in ſyon honorabat̃ dñs ⁊ nunc
honorat̃ (in ſyon) .i. in eccleſia q̄ eſt in ſpeculatiōe. Quin
to ꝯmēdat illū a potētia cū dicit (⁊ excelſus ſuꝑ oēs po.)
.i. ſuꝑ oēs hoies in potentia excellit: et q2 talis ⁊ tātus eſt
dñs: ideo inuitat nos ad laudandū: vñ dicit.

Confiteant̃ noi tuo magno quoniā terri- 3
bile et ſcm̄ eſt ⁊ honor regis iudiciū diligit

Confiteant̃) ipſi ppli in ꝯfeſſione laudis (nomi tuo ma
gno) .i. laudēt tuā miam ⁊ largitatē ꝑ q̄ noiabilis es. de h̄
noie in pſ. Deus in noie tuo ſal. me fac. Itē nomē dei ma
gnu3 eſt tetragramaton. de q̄ Phil. ij. Dedit illi nomē qd̄
eſt ſuꝑ oē nomē: ⁊ oñdit q̄re laudandū eſt nomē dñi. Pri
mo q2 timendū eſt: vñ dicit (qm̄ terribile eſt) Scdo q2 ſū
me bonū: vñ addit (⁊ ſctm̄ eſt) .i. ſumme bonū. Et nota q̄
hec tria adiectiuā ponit nois dñi in ſignū trinitatis (mag
nū terribile ſctm̄) vt pri magnoꝝ creatori attribuat̃ mag-
nitudo. filio iudici terror. ſpūi purificāti ſctitas aſcribitur
Tercio q2 bñ vult laudari a nobis ⁊ plus illi: vñ dicit (et
honor regis) .i. xpi (iudiciū diligit) .i. diſcretionē vt diſcre
te laudemus eū: diſcrete aūt eū laudat: qui quantū ꝑt eū
laudat ⁊ cogitat q̄ ſufficiēter laudare eū nō pōt. Nā ecō-
trario indiſcrete ⁊ ſtulte laudat q̄ eū ſatis laudare putat.
Pſ. Magnus dñs ⁊ lau. ni. Quarto q2 ipſe oñdit nobis
viam paradiſi: vñ dicit.

B
Nomen dñi laudādū ꝓpter q̄tuor.

Tu paraſti directiones: iudicium et iuſti 4
tiam in iacob tu feciſti.

Tu pa. dir.) .i. vias rectas ꝑ q̄s ad te dirigamur: ⁊ que
ſunt iſte directōes ſubiūgit dicens (iudiciū ⁊ iuſticiā in ia
cob tu feciſti) .i. docuiſti (pplm tuū) xpianū q̄ ſupplantat
in baptiſmo diabolū vt faceret (iudiciū ⁊ iuſticiā) .i. vt diſ
cernerēt ⁊ iudicarēt q̄d bonū: q̄d malū h̄ eſt facere (iudi-
ciū) ⁊ executiōi mādarēt h̄ eſt facere (iuſticiā) iuſticia eñ
eſt executio iudicij. Moralr (dñs reg. ira. po.) cū dñs reg
nat in bonis iraſcunt̃ mali. j. Mach. v. Factū eſt vt audi
erūt gētes in circuitu: q2 edificatū eſt altare vt prius irate
ſunt valde: ⁊ ſuꝑ q̄s regnat ecce (q̄ ſe. ſuꝑ che.) cherubin
interꝑtat̃ vermiculata pictura: vel ſcia multiplicata: vel
ſcie plenitudo: vel q̄ſi ꝑfes ſcie ⁊ intellect⁹ vermiculata pi
ctura ſigt̃ illos q̄ varijs ꝟtutib⁹ ⁊ donis decorant̃ Ezech.
xl. In portis tēpli erāt picture vndiq3: porte tēpli ſūt ꝑlati
hi debēt depingi ⁊ cortine tabernacli erāt varie Exo. xxvj
Pſ. Aſtitit regina a dex. t. in ve. de. cir. va. Itē (ſedet) in il
lis in q̄bus multiplicat̃ ſcia quā Aug. petebat dicēs. dñe
nouerim te: nouerim me: q̄ deum cogſcit ferueſ efficit̃ et
amat eū: ⁊ de tali dicit dñs Joh. xiiij. Ad eū venie. ⁊ man.
a.e.f. ecce q̄ in his ſedet q̄ hñt noticiā dei. Noticia ꝟo ſui
facit hūilē: ⁊ in talib⁹ ſedet dñs Eſa. lxvj. ſm aliā trāſlatio
nē. ſuꝑ quē reqeſcit ſpūs meus niſi ſuꝑ hūilē ⁊ quietū ⁊c̃.
Itē in illis ſedē ſibi inuenire deberet in q̄bus multiplicat̃
ſcia ſacre ſcripture. De q̄ multiplicatōe Dañ. xij. Pertrā-
ſibūt plimi ⁊ multiplex erit ſcia. Itē in illis ſedet in q̄bus
eſt ſcie plenitudo .i. caritas Rom̄. xij. plenitudo legis ē di
lectio. j. Joh. ij. Unctio docet nos de oibus. ſcia ſine char
tate eſt lampas ſine oleo Math. xxv. Fatue ꝟgines non
ſumpſerūt oleū ſecū. Itē ſedet in illis in q̄bus ſūt diuerſe
ſcie ⁊ intellectus q̄ ad diſpoſitionē bonā ſpūaliū ⁊ tpaliū.
Deut. j. Eligite ex vobis viros ſapiētes ⁊ gnaros: ſapien
tes ad ſpūalia: gnaros ad tpalia. j. Thim̄. iij. Domui ſue
bñ ꝑpoſitu3: ⁊ de his moueat̃ .i. turbet̃ terra: q2 qñ gratia
dei preſidentis apparet in bonis: mali turbantur et inui-

Moraliter

C
Cherubin q̄d interꝑtat̃ ⁊ q̄lr dñs ſuper multos ſedet multipliciter.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dent ꝛ detrabunt. Pſ. Terra mota eſt etenī celi diſtilla.a fa.dei ſynai Math.xx. An oculus tuus nequā eſt q₂ ego bonus ſum:vel in bono pōt (iraſcant̄ ppl̄i ꝛ moueat̄ terra) exquo eīm dn̄s regnauit iraſci debēt ↄtra inimicos eiꝰ ppl̄i ſup q̄s regnat:vn̄ dicit (iraſcantur ppl̄i) nō dicit cui: vn̄ intelligendū eſt q̄ debent iraſci.

D
Quibꝰ debent iraſci hi ſup q̄s regnat dominus

¶ Demonibꝰ Eſa.li. Solus dei indignabit̄ inimicis ſuis.
¶ Vicijs Eph.iiij. Iraſcimini ꝛ nolite peccare.
¶ Errātibus Eccli.xx. Q̄ bonū eſt arguere q̄ȝ iraſci Prouer.xvij. Ira pr̄is filius ſtultus.
¶ Sibi Hiere.xvj. Itaq₂ nos facimus grande malū ↄtra aīas nr̄as. Item (moueat̄ terra) ſ.petōꝝ a loco in q̄ eſt a petō: ꝛ bn̄ dicit (moueat̄) q₂ ſe p ſe mouere nō pōt:nec etiam manus debilis pōt eam mouere:q₂ terra poderoſa eſt ꝛ fixa:ſic ꝛ petō: Prouer.xvij. Graue ſaxū ꝛ oneroſa barena ꝛ ira ſtulti vtroq₂ grauioꝛ ira eius ↄtra deum petīn eſt Hiere.xxij. Terra terra t̄ra audi ſmonē dn̄i.q.d.mouearis aratro verbi dei (dn̄s in ſyon magnus) .i.in aīa ↄtēplatiua qua ↄſpicit̄ in maieſtate terribili ꝛ incōphēſibili (magnus) etiā eſt pietatis immenſitate ibi vō ibi deus eſt magnus ibi oīs creatura qua eſt ꝛ q̄ſi nihil Eſa.xl. Oēs gentes q̄ſi nō ſint:ſic ſunt corā te q̄ſi nihiluȝ ꝛ inane reputate ſunt.vbi vō mūdus vr̄ magnus ibi dn̄s puus vel nullus vr̄ ꝛ cū ſquame vel lignū putridū lucēt ſol nō lucet (ꝛ excelſus ſup oēs pplos) .i.actōes q̄ ppl̄arit̄ viuūt q̄ excellētias hn̄t dignitatū:ſ Eccl̄s.v. Excelſo excelſioꝛ eſt alius: ꝛ ſup hos q̄ȝ eminētiores ſūt alij. ꝛ inſup vniuerſe terre rex imperat ſeruiēti.q.d.nulla excellētia ꝓdeſt ſine iſta:vnde ſtatim ſequit̄ Auarus non implebit̄ pecunia:h̄ eſt ſolus deus pōt aiam ſatiare:q₂ ideo dixit ſupra moueat̄ terra) ſubiūgit quō debeat moueri.ſ.vomere ↄfeſſionis.vn̄ dicit (ↄfiteant̄) .ſ.petā ſua (noī tuo) qd̄ eſt ieſus.i.in ſpe ſalutis h̄ eſt aūt mouere terrā.q̄ eīm mouet terrā vomere vel foſſorio qd̄ intus latebat.extrahit ꝛ manifeſtat:ita ꝛ in cōfeſſione ꝓpter h̄ dn̄ dr̄ Oſee.x. Arabit iudas. Duo autem ſunt q̄ mouēt hoiem ad cōfitendū.ſ.timoꝛ iudicij ꝛ amoꝛ ſanctitatis. De his dicit (qm̄ terribile ꝛ ſanctū eſt) eſt: terribile nomen ieſu petōꝛibus q̄ nolunt ↄfiteri:q₂ ille idem xp̄s q̄ mō ſaluat ↄfitētes iudicabit ꝛ damnabit petōꝛes (ꝛ ſanctū eſt) q₂ ↄfitētes ſanctificat:ſicut dr̄ in pſ. Dixi ↄfitebor.aduer.me ꝛc. Et in alio loco. Facta eſt iudea ſan.eiꝰ. Terciū eſt q̄ debet mouere hoiem ad ↄfeſſionē:q₂ ↄfeſſio eſt ad honorē dei:vn̄ addit (ꝛ honoꝛ reḡ iudiciuȝ diligit) .i.ↄfeſſionē.q.d.qui vult deū honorare diligit cōfeſſionem Ioſue.vij. Fili da gloriā deo ꝛ confitere ꝛc. Iob.xxxiiij. Nunquid qui nō amat iudiciū ſanari pōt.ↄfeſſio aūt nō ſufficit ad ſalutē ſi ſatiſfactio negligat̄.vn̄ ſequit̄ de vtraq₂ (tu paraſti directōnes) quibus petōꝛes ſe corrigāt dirigant vias ſuas:quas directōes (iudiciū) ↄfeſſionis (ꝛ iuſticiā) ſatiſfactōis (in iacob tu feciſti) .i.in actiua vita q̄ ſine aliqua macula vix pōt duci:vn̄ neceſſarie ſunt directiones quibus errata corrigant̄ de iudicio.j.Coꝛ.xj. Si nos metipſos dijudicaremus non vtiq₂ iudicaremur: ergo iudiciū eſt directio de iuſticia Eſa.xxvj. Iuſticiā nō fecimꝰ in terra:iō perierūt nō habitatores eius.ſ.vicia.q.d. ſi feciſſemus perijſſent:ecce q̄ iuſticia eſt directio: ꝓpter h̄ dicebat pſ. Feci iudiciū ꝛ iuſti.nō tra.me ca.me.has directiones parauit dn̄s nō ſolū p ſe:ſ p p̄cones ſuos:vn̄ baptiſta dicebat Ioh.j. Ego vox clamātis in deſerto dirigite viam dn̄i.ſicut dixit Eſaias ꝓph̄a.ita etiā p p̄dicatores ꝛ doctores parāt directiones cū ipſi p̄dicāt pniam ꝛ correctionem vite:ſ ecōtrario:multi q̄ deberēt iſtas directōnes parare ↄſtruūt domū dedali i nube ꝛ mari loquētes ꝛ abſcōdentes ſapiam in decore ſuo ↄtra documentū Eccli.iiij.

E
Qualr iudicio ↄfeſſionis ꝛ ſatiſfactōis parant̄ directiōes ꝛ vie dn̄o.

5 ¶ Exaltare dn̄m deum noſtrum:et adorate ſcabellum pedum eius qm̄ ſanctum eſt.

¶ Exaltate dn̄m) Scd̄a pſ vbi monet adorare deū.q.d.q₂ talis eſt vt dictū ē (exaltate ꝛc) ꝛ p̄mo monet vt adoremꝰ eū honore latrie inq̄ȝtū deus:vn̄ dicit (exaltate dn̄m deuȝ nr̄m) ꝛ honore dulie inq̄ȝtuȝ eſt hō: vn̄ ſubdit (ꝛ adorate ſcabellū pedū eius) .i.humanitatē quā vocat ſcabellum: q₂ ſicut ſcabellū eſt inferius pede:ſic humana natura eſt inferioꝛ in xp̄o: ꝛ iſtud ſcabellū eſt adorandū (qm̄ ſanctuȝ eſt) in ſe ꝛ alios ſanctificās:ſ q₂ dilatio p̄mij impedit laudem dei.eo eīm q̄ vidēt hoies p̄miū differri laudantiū:lenteſcūt ꝛ pigri fiūt.ideo ꝓponit exēpla ſctōꝝ patrū antiq̄ꝝ qui licet remotiores eſſent a p̄mio q̄ȝ nos ſimus tn̄ fruentes erāt in ſeruitio dn̄i.vn̄ dicit.

¶ Moyſes et aaron in ſacerdotibus eius: et ſamuel inter eos qui inuocāt nomē eius 6

¶ Moyſes ꝛ aaron in ſa.eius) i.ſeruierūt ei in officio ſacerdotali.ad l̄ram eīm aaron ſacerdos fuit.moyſes vō licȝ ſacerdos nō fuit:dr̄ tn̄ ſacerdos:q₂ vota ppl̄i obtulit licet nō hoſtias: ꝛ quia etiā ſacerdotes conſecrauit mos eſt et ↄſuetudo ſcripture vt q̄nq₂ magnos hoies ſacerdotes appellet (ꝛ ſamuel inter eos qui inuocāt nomen eius) nō dicit q̄ fuit ſacerdos:q₂ de tribu effraym:ſed tn̄ mortuis hely ꝛ filijs eius ſuppleuit officiū ſacerdotij: ꝛ q₂ poſſet dicere aliq̄s qd̄ p̄miū inde ↄſecuti ſunt oſtēdit:primo q₂ exauditi ſunt a dn̄o.vn̄ dicit.

¶ Inuocabant dominum et ipſe exaudiebat eos in colūna nubis loquebat̄ ad eos. 7

¶ Inuo.do. ꝛ ip.ex.eos) qn̄ ꝓ ſe ꝛ ꝓ pplo p̄cabāt̄. Scd̄o q₂ familiares dei fuerunt.vn̄ dicit (in columna nubis loq̄bat̄ ad eos) Exo.xxxiij. Ingreſſo illo.ſ.moyſe tabernaculum federis:deſcēdebat columna nubis ꝛ ſtabat ad oſtiū loquebaturq₂ cū moyſe cernentibus vniuerſis q̄ columna nubis ſtaret ad oſtium tabernaculi. ſic legit̄ ad l̄ram. vnde allegorice ſic (in columna nubis) .i.in figura que nubes erat ꝛ obſcura (loquebat̄ ad eos) nobis aūt aliter locutus eſt.ſ.in verbo ſuo.i.in filio Heb.j. Multiphariē multiſq₂ modis olim deus loquēs patribus in ꝓphetis nouiſſime diebus iſtis locutus eſt nobis in filio.ipſi aūt ita licȝ familiares eſſent dn̄o ꝛ ab eo in petitionibꝰ audirent̄ non ꝓpter hoc remiſſius agebant:ſ intenti erāt ſacrificijs dn̄i. vnde dicit.

¶ Cuſtodiebant teſtimonia eius et preceptum quod dedit illis. 8

¶ Cuſtodiebāt teſtimonia eius) .i.legeȝ ꝛ cerimonias eiꝰ que teſtimonia erant noui teſta. (ꝛ p̄ceptū qd̄ dedit illis) .i.moralia p̄cepta q̄ licet plura ſint dicunt̄ tn̄ vnum (p̄ceptum) ſingulariter.q₂ multa p diuerſitatē opis: vnū ſunt in radice charitatis: ꝛ q₂ taliter cuſtodiebāt:ideo o.

¶ Domine deus noſter tu exaudiebas eos deus tu propicius fuiſti eis et vlciſcens in omnes adinuentiones eorum. 9

¶ Dn̄e de.nr̄ tu ex.e.) p potentiā (deus) p creationē (nr̄) p recreationē (tu) cuius p̄cepta cuſtodiebāt (exaudiebas eos.dupl̄r.ſ.puniēdo inimicos eoꝝ ꝛ puniēdo eoſipſos i eo qd̄ eis nocebat.ſ.p petō.vn̄ ſubiūgit (deus tu ꝓpicius fuiſti eis) quō (et) .i. (etiā vlciſcēs in oēs adinuentōes eorum) .i.petā nō ſp̄ſſ inuēta.adinuētio eīm fuit vitulus cōflatilis Exo.xxxij. Item duo alij vituli q̄s fecit hieroboā quoꝝ vnū poſuit in bethel. ꝛ alterū in danaij. Reg.xij.et q₂ talis eſt dn̄s ꝛ taliter nobis facit.

¶ Exaltate dn̄m deū nr̄m et adorate in mōte ſancto eiꝰ quoniā ſctūs dominus deus. 10

¶ Exal.dn̄m deū nr̄m.) hoc dicit tria nomina ſicut ſupra (dn̄e deus noſter) in ſe aūt non poteſt exaltari:quia ipſe nimis exaltatus ſup omnes deos: ꝛ excelſus ſup omnes gentes dn̄s ꝛ ſup celos gloria eius.ſed cum in nobis poſſumus exaltare honorando: vnde addit (ꝛ adorate) vbi autem adorari in eccleſia.id in fide eccleſie:vnde dicit (in mōte ſancto eius) id eſt in ſancta eccleſia que eſt mons ꝛ fundata in montibus ſanctis id eſt in doctrina apoſtolorum. Pſ. Fundamenta eius in montibus ſanctis: ꝛ quare dominus ſit adorandus oſtendit. Primo quia adorantes ſanctificat.vnde dicit (qm̄ ſanctus) effectiue.ſ.nos ſanctificando. Secundo quia nos regit ꝛ defendit. vn̄ dicit.

F
Q₂ ꝓpter q̄tuoꝛ dn̄s ſit adorandus: ꝛ q̄lr ſit a nobis exaltādus

dn̄s) Tercio q: nos creauit vn̄ dicit (deus) Quarto quia
Moralit nos adoptauit: vn̄ addit (nr̄) Moralr (exaltate dn̄o deo
nr̄o) exaltat dn̄m qui ei ſoli ſeruit. j. Regū. ix. Preparate
corda vr̄a dn̄o ⁊ ſeruite illi ſoli. exaltat dn̄m qui eum bo-
norat. Ps. Uenite adoremus ⁊ procidamus: exaltamus
dn̄m: qn̄ eū ſup oīa diligimus ambulate in dilectiōe: ſicut
⁊ xp̄s dilexit nos Eph. j. Xp̄s eīn dilexit nos ſup oīa: quia
etiā ſup ſeipm̄: vn̄ addit apl̄s. Et ita dedit ſemetipm̄ ꝓ no
bis ⁊c. Pōt aūt h̄ eſſe thema in exaltatōne ſcte crucis: q:
tunc crux eius exaltat̄ ꝓ cui⁹ honore fit totum Joh. xij.
Ego ſi exaltatus fuero a terra oīa trahā ad meipm̄ Joh.
iij. Sicut exaltauit moyſes ſerpentē in deſerto: ita oportet
exaltari filiū hoīs (⁊ adorate ſcabelluꝫ pedum eius. i. cru-
cem ſanctā cui pedes dn̄i confixi ſteterūt: h̄ aūt ſcabelluꝫ
adorat qui pn̄iam reuerenter agit. Ps. Adorabimus in
loco vbi ſteterūt pe. eius: ⁊ h̄ qm̄ illud ſcabellum. ſ. crux ⁊
pn̄ia (ſctm̄ eſt). i. ſanctificans Sap. xiiij. Bn̄dictū lignū ꝑ
S qd̄ fit iuſticia. Et nota q̄ ſcabellū multiplr̄ dī. ſ.
Scabellū ¶ Celum Exo. xxiiij. Sub pedibus eius q̄ſi opus lapidis
dei multi- ſaphirini ⁊ q̄ſi celū cū ſerenū eſt.
pliciter dī. ¶ Xp̄i caro. Glo. hec caligo ſub pedibus eius.
¶ Oīs creatura. Ps. Oīa ſubieciſti ſub pedibus eius.
¶ Tota terra Eſa. vlt̄. Terra ſcabellū pedū meorū.
¶ Spāliter terra iſrl̄ Treñ. ij. ꝓiecit de celo terrā inclitam
iſrl̄. ⁊ nō eſt recordatus ſcabelli pe. ſuo. in die furoris ſui.
¶ Templū vel ꝓpiciatorium. j. Paral̄. xxviij. Cogitaui vt
edificarē domū in qua requieſceret archa federis dn̄i ⁊ ſca-
bellū pedū dei nr̄i.
¶ Beata virgo. ij. Paral̄. ix. Fecit ⁊ ſcabellū aureū ⁊ bra
chiola duo altrinſecus. ſ. brachia xp̄i pueri amplectenda
beate virginis.
H ¶ Pctōres. Ps. Donec ponā inimicos tuos ſca. pe. tuoꝝ
Scabellū Item ſcabellū hoīs multiplex viꝫ.
hoim ſan- ¶ Tpalia Apoc. ij. Luna ſub pedibus eius.
toꝝ multi ¶ Atria templi. Ps. Stantes erāt pe. nr̄i in atrijs tu. irlm̄
plex. ¶ Perſecutores ⁊ diabolus Rom̄. vlt̄. Conteret ſathanā
ſub pedibus nr̄is velociter.
¶ Subditi Jaco. ij. Tu ſta illic: aut ſede ſub ſcabello pe-
dum meoꝝ (moyſes ⁊ aaron in ſacer. eius: ⁊ ſa. inter eos
qui inuo: nomen eius) Moyſes interp̄tat̄ lugēs vel aſſū
ptus de aqua (aaron) mons fortis (ſamuel) audiēs deū:
vel exauditio dei. Hec tria dꝫ hr̄e quilibet ſacerdos: vt ſit
moyſes lugēs ꝓ pctīs ſubditoꝝ aſſumptus ⁊ extractus de
aq̄s voluptatis ⁊ luxurie. Item aaron. i. mōs fortis ꝯtra
ventū ſupbie ne moueant̄ vt puluis. Item ſamuel. i. au-
diens deū ꝯ auariciā vt audiat deū dicentē Lu. vj. Date ⁊
dabit̄ vobis (inter eos q̄ inuo. nomen eius) h̄ eſt ꝯ eos q̄
gregē ſuū deſerūt ⁊ illis nō inuocāt vel ſepatim inuocant
Zach. xj. O paſtor ⁊ ydolū derelinquens gregē: vel (inuo
cant). i. ſup alios vocāt. ſicut dī Num̄. vj. Inuocabūt no
men meū ſup filios iſrl̄: ⁊ ego bn̄dicā eis. Item (inuoca-
bunt). i. intus vocabūt: quidā eīm exterius nō hn̄t. ſ Ro.
x. Oīs quicūq; inuocauerit nomē dn̄i ſaluus erit. vn̄ ⁊ hn̄
ſequit̄ (inuocabāt dn̄m ⁊ ipſe exa. eos) qn̄ eīm p̄lati tales
vt dixim⁹ dn̄m inuocāt: tūc exaudit eos Eſa. xxx. Ad vo
cem clamoris tui ſtatim vt audierit rn̄debit tibi Leui. iiij.
Et in alijs pluribus locis dī. Rogabit ꝓ eo ſacerdos ⁊ ꝓ
pctō eius: ⁊ dimittet̄ ei. ecōtrario dicit Grego. Cū is q̄ diſ
plicet ad intercedendū mittit̄ irati iudicis animus ad dete-
riora ꝓuocat̄ Mal̄. ij. Et nunc ad vos mādatū h̄ o ſacer
dotes ſi nolueritis audire ⁊ ſi nolueritꝭ ponere ſup cor vt
detis gloriā noī meo ait dn̄s exercituū: Mittā in vos ege
ſtatē ⁊ maledicā bn̄dictionibus vr̄is (in colūna nubis lo.
ad eos) in ſacra ſcriptura: locutus eſt dn̄s antiq̄s ſicut in
columna nubis: q: ſcriptura ei⁹ dura erat ⁊ occulta: ſ no-
bis mō reuelata eſt nubes ⁊ a vero ſole illuminata nos il
luſtrat. Item nobis loquit̄ (in colūna nubis) p̄lati eīm de
bēt eſſe ſicut colūna nubis: columna ꝑ rectitudinē: nubes
ꝑ refrigeriū: ſ mō multe colūne verſe ſunt in feſtucas. me
rito tales exaudit dn̄s: q: cuſtodiebāt teſtimonia ei⁹ ⁊ p̄ce
ptū qd̄ dedit illis cuſtodiebāt Lu. xj. Beati q̄ audiūt ver.
dei ⁊ cuſt. illud (teſtimonia) dicit q̄tū ad fidē (p̄ceptū) q̄

tū ad mores. j. Joh. v. Tres ſunt q̄ teſtimoniū dant in
celo. pr̄ verbū ⁊ ſpūſſanctus ⁊c. Et tres ſunt q̄ teſtimoniū
dant in terra. ſpūs aqua ⁊ ſanguis. hec oīa ad fidē ꝑtinēt
Item Joh. v. Uos miſiſtis ad Jo. ⁊ teſtimoniū ꝑhibuit
veritati. ego aūt nō ab hoīe teſtimoniū accipio: q̄re: quia
Rom̄. iij. Oīs hō mēdax. Et Eccli. xxxiiij. A mēdace quid
verū dicet̄ (⁊ p̄ceptū) caritatis nō dicit p̄cepta Joh. xv.
Hoc eſt p̄ceptū meū vt di. inuicē. j. Joh. iij. Hoc māda-
tū habem⁹ a deo: vt q̄ diligit deū diligat ⁊ fratreꝫ ſuū (qd̄
dedit illis) n̄ dicit qd̄ mādauit vel qd̄ miſit: ſ qd̄ (dedit) ꝑ
ſe ⁊ in natura: nō vni tm̄: ſ illis oībus. ſ. p̄latis q̄bus preci
pue neceſſariū eſt vt h̄ p̄ceptū cuſtodiāt q̄ non ſolū dilige
re ꝓximū: ſ ⁊ ꝓ ſubditis ſi oportuerit debēt aīas ſuas da
re moyſi etiā ⁊ aaron ⁊ ſamuel eis dant exēplū q̄ tātū ca-
ritatis habuerūt vt etiā ꝓ inimicis orarēt Num̄. xvj. ⁊ j.
Reg. xij. ꝑ h̄ qd̄ dicit (teſtimonia) notat̄ fides ꝑ h̄ qd̄ di-
cit (p̄ceptū) charitas: ꝑ h̄ qd̄ dicit (dedit) requirit̄ gratitu
do. ꝓpterea ergo q̄ ita cuſtodiebant teſtimonia ⁊ p̄cepta
(dn̄e deus nr̄ tu exaudiebas eos) q: ſicut dī in ps. Oculi
dn̄i ſup iuſtos: ⁊ au. ei⁹ in p̄ces ei⁹ (deus tu ꝓpicius fuiſti
eis) dimittēdo pctā q̄tū ad culpā (⁊ vlciſcēs) q: nō ſp̄ di
mittit penā cū culpam dimittit. Un̄ Exo. xxxij. Placatuſ
q̄ eſt dn̄s ⁊c. h̄ q̄tū ad culpam: ⁊ poſtea ſubiūgit de pena
Ego aūt in die vltiōis viſitabo: ⁊ h̄ pctm̄ eoꝝ: vel ſicut ſu
pra pōt legi: vt h̄ qd̄ dicit vlciſcēs: ſit ꝓpiciatio magna eīm
miſcd̄ia eſt: vt dicit Greg. miſcd̄iam nō ꝯſequi in pn̄ti. ij.
Mach. vj. Nō ſinere pctōribus ex ſn̄ia agere: ſ ſtatim vl
tiones adhibere magni bn̄ficij indiciū eſt. Nō eīm ſicut in
alijs nationib⁹ dn̄s patiēter expectat vt eas cū iudicij di-
es venerit in plenitudine pctōꝝ puniat (exaltate do. deuꝫ
nr̄m). q. d. ſicut fuit illis ꝓpici⁹: ita erit ⁊ nobis: ideo exal-
tate eū: ⁊ vltōes ei⁹ iuſtas dicite. h̄ eſt eīm exaltare eū: Un̄
Dañ. ix. Oīa q̄ feciſti nobis dn̄e i vero iudicio feciſti Nu
me. xiiij. Magnificet̄ ergo fortitudo dn̄i. h̄ aūt ꝓprie dicit̄
magnatib⁹ ⁊ p̄latis (exaltate dn̄o deo nr̄o) nō vobiſipſos
multi eīm ſeipſos nō deū exaltant ſicut rex ſupboꝝ q̄ dixit
Eſa. xiiij. Sup aſtra celi exaltabo ſoliū meū ſedebo i mō-
te teſtamēti. aſtra celi ſunt iuſti in eccleſia: mons teſtamē-
ti eſt altitudo p̄latōis: de q̄ mōte hic ſubiūgit: ⁊ (adorate)
ſcꝫ dn̄m (in mōte ſctō ei⁹). i. in p̄latōe: q̄ q̄tum in ſe ē ſan-
cta eſt: ⁊ ſanctū req̄rit p̄latū: ſ multi in illo mōte nō deū:
ſ baalim ⁊ aſtaroth adorāt: q: ſeruiūt pompis mūdi ⁊ vo
luptatib⁹ carnis. Per baal eīm qd̄ interp̄tat̄ ſupior: intel-
ligitur pompa ⁊ vanitas ⁊ ambitio: ꝑ aſtaroth qd̄ interp̄
tat̄ ouile: intelligit̄ carnis voluptas: in qua ſicut in ouile
eſt p̄ſepe ⁊ fimus p̄ſepe gule: ⁊ fimus luxurie: q̄ aūt exal-
tant ſeipſos ⁊ in mōte nō adorāt deū: ſ ibi volūt ſedere cū
lucifero deijcient̄ cum ipſo. cui dī Eſa. xiiij. Ueruntamen
ad infernum detraheris in ꝓfundum laci Soph. iij. Non
adijcies amplius exaltari in monte ſancto meo: ita auteꝫ
debetis facere o vos p̄lati (qm̄ ſanctus dn̄s deus noſter)
vnde ſanctos requirit ſeruos. Unde. j. Pe. j. ſm̄ eum qui
vocauit vos ſctū ⁊ ipſi ſancti ſitis in omni cōuerſatione
qm̄ ſcriptū eſt ſancti eritis qm̄ ego ſanctus ſum. hoc ſcri-
ptum Leui. xj. xix. xx.

Pſalmus LXXXXIX Ps. xcix.

Iubilate deo omnis terra: ſeruite domino in leticia.

Titulus (pſalmus in confeſſione) In precedē
ti pſalmo egit propheta de regno chriſti ſcilicet quia ꝑ cō-
feſſionem venitur ad regnum illius: ideo bene hic agit de
confeſſione. Unde is eſt ſenſus tituli. id eſt pſalmus iſte
eſt in confeſſione. id eſt agit de confeſſione. Eſt autem du-
plex confeſſio ſcꝫ laudis ⁊ peccatorum: et de vtraq; agit
hic. vnde ſm̄ hoc bipartitus eſt pſalmus. Primo p̄fectis
confeſſionem laudis indicit. Secundo incipientibus ⁊ im
perfectis confeſſionem peccatorum: ibi (introite portas
eius) ex his patet intentio: quia monet ad confeſſionem.
Gloſe exponunt hunc pſalmum tantuꝫ moraliter. Nos Allegorice
autem primo poſſumus eum tranſcurrere Allegorice.
(Jubilate deo omnis terra ⁊c.) In precedenti pſalmo ir

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf